

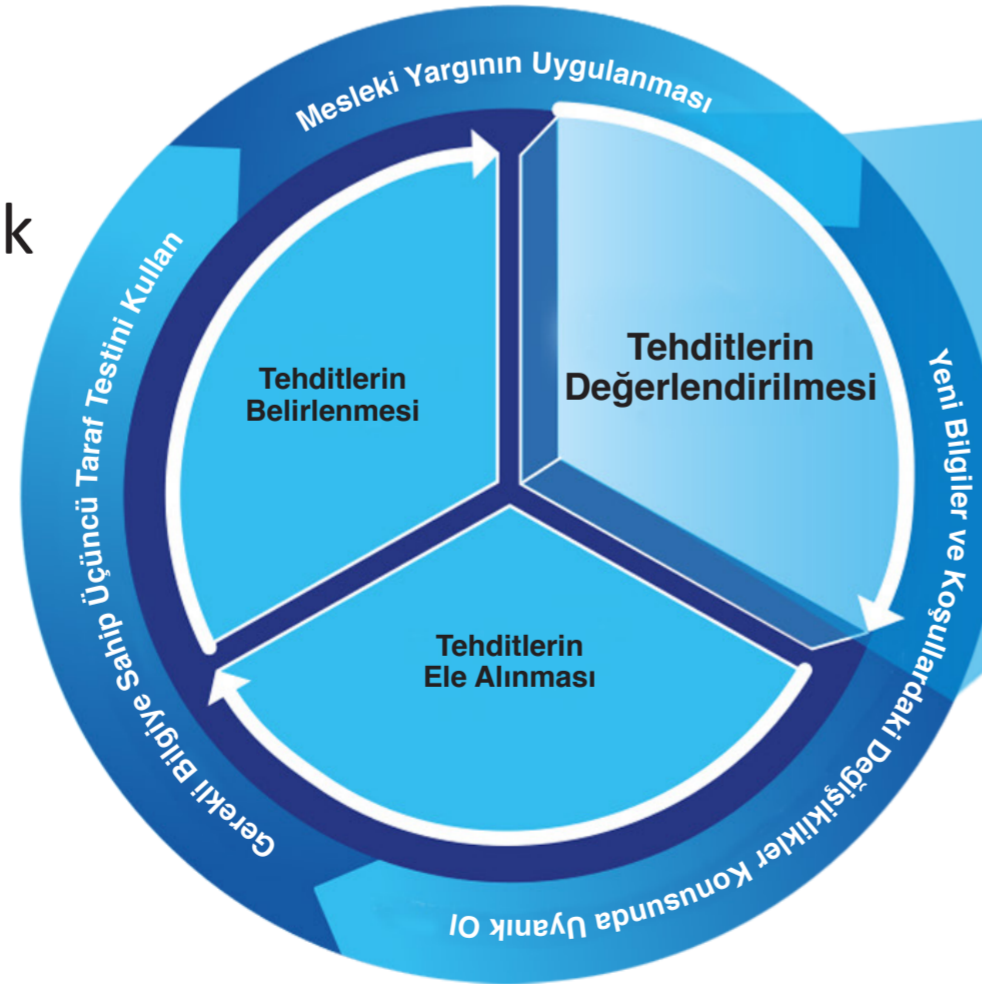
IESBA ETİK KURALLAR

Bölüm 3: Kavramsal Çerçeve –Adım 2, Tehditlerin Değerlendirilmesi



Muhasebe meslek mensuplarına, kamu yararı içerisinde hareket etme sorumluluğunu desteklemelerine yardımcı olan temel ilkeler rehberlik eder. Temel ilkeler ile uyuma yönelik her bir tehdit değerlendirmeye alınmalıdır. Bunu yaparken, muhasebe meslek mensubunun tehdidin kabul edilebilir bir düzeyde olup olmadığını belirlemede gerekli bilgiye sahip makul üçüncü taraf testi kullanması gerekir.

Bölüm 2’de muhasebe meslek mensuplarının temel ilkelere uyma becerilerini etkileyebilecek tehditleri (Kişisel Çıkar Tehdidi, Kendi Kendini Değerlendirme Tehdidi, Taraf Tutma Tehdidi, Yakınlık Tehdidi ve Yıldırma Tehdidi) nasıl tanımlamaları gerektiğini inceledik. Bir sonraki aşamada, belirlenen tehditlerin **kabul edilebilir bir düzeyde** olup olmadığı değerlendirilecektir.



Muhasebe meslek mensubu tehdidin olup olmadığı ve olduyorsa ne ölçüde olduğuna ilişkin üçüncü tarafın nasıl bir sonuca ulaşacağını değerlendirmek amacıyla **gerekli bilgiye sahip makul üçüncü taraf testi** kullanılmalıdır.

Gerekli bilgiye sahip makul üçüncü tarafın, muhasebe meslek mensubu olması gerekmez; ancak, ilgili durum ve gerçekleri anlayacak ve meslek mensubunun karar ve sonuçlarının uygunluğunu tarafsız bir biçimde değerlendirecek bilgi ve tecrübeye sahip olmalıdır.

BEŞ TEMEL İLKE

Dürüstlük | Tarafsızlık | Mesleki Yeterlik ve Özen | Mesleğe Uygun Davranış | Sır Saklama

Tehditlerin değerlendirilmesi: Uluslararası bir üretim işletmesi için çalışan Muhasebe Politikaları Direktörü tarafından tespit edilen tehditleri değerlendirmek için gerekli bilgiye sahip makul üçüncü taraf testi kullanalım.

CEO, gelişmekte olan piyasalarda faaliyette bulunmak için bir plan hazırladı. Muhasebe Politikaları Direktörü, bu planın rüşvet ve yolsuzluk yasalarına uygunluğu konusunda çok emin değil.

Şirket, son zamanlarda, stratejik olarak önemli ülkelerde pazar payını kaybetti ve sonuç olarak hisseleri %10'luk bir değer düşüklüğüne uğradı. Yüksek marjlı bir piyasaya girmek için yeni ve güvenilir bir plan, Yönetim Kurulu üyeleri ve hissedarların olumlu yönde dikkatini çekecektir. Ekip, "ne pahasına olursa olsun işin üstesinden gelebilirse", CEO, kayda değer bir ikramiye verme konusunda söz verdi.

Muhasebe Politikaları Direktörü olarak, e-posta yazışmalarını incelediniz. Yeni bir iş planı geliştirilirken, hedeflenen ülkede bulunan banka hesaplarına para aktarılması konusunda bazı öneriler olduğunu fark ettiniz.

Muhasebe Politikaları Direktörü, aşağıdaki gerekçe öne sürülerek oyalanabilir: "Kabul edilebilir ticari uygulamalar, ülkeler arasında farklılık gösterebilir. Kendi ülkende doğru bulunmayan bir uygulama, başka bir piyasada kabul edilebilir (hatta gerekli olabilir)"

Gerekli bilgiye sahip makul üçüncü tarafın tarafsız bakış açısı dikkate alındığında, Muhasebe Politikaları Direktörünün **bakış açısı** farklılık gösterebilir. Bu bakış açısını kullanarak Direktör **tehdit türlerini değerlendirecek ve aşağıdaki sonuçlara ulaşacaktır:**

KİŞİSEL ÇIKAR TEHDİTLERİ — Kayda değer bir ikramiye verileceğine dair söz, Direktörün, incelemesi gereken e-postaları araştırma konusunda isteksiz, durumu değerlendirme konusunda daha az tarafsız veya rüşvetle mücadele yasası ile uygunluğunu anlama konusunda daha az gayretli olmasına neden olacaktır.

✓ Dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlik ve özen ve mesleğe uygun davranışa yönelik **kişisel çıkar tehdidi kabul edilebilir düzeyde değildir.**

KENDİ KENDİNİ DENETLEME — Plan geliştirilirken Direktör bu süreçte yer almadı. Böylece kendi analizini/çalışmasını değerlendirirken üzerinde daha az tehdit olacaktır.

✓ Kendi kendini denetleme tehdidi **kabul edilebilir bir düzeydedir.**

TARAF TUTMA TEHDİDİ — Direktör şirketin durumunu savunacak durumda değildir. Direktörden, daha sonra bu planı "satması" veya akabinde vergi otoritelerine karşı bu planı "savunması" istenirse, bu tehdit önemli bir hal alır.

✓ Taraf tutma tehdidi **kabul edilebilir bir düzeydedir.**

YAKINLIK TEHDİDİ — Muhasebe Politikaları Direktörü bu duruma "fazla yakın" olabilir ve CEO'nun ve şirketin karar alma süreçlerine tam bir güven hissetmeden CEO'nun planını kabul etme eğiliminde olabilir.

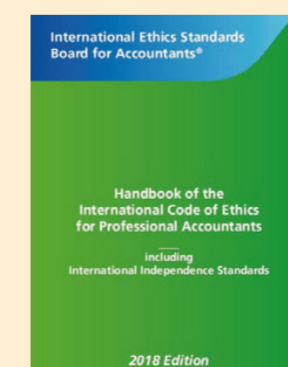
✓ Dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlik ve özen ve mesleğe uygun davranışa yönelik yakınlık tehdidi **kabul edilebilir bir düzeyde değildir.**

YILDIRMA TEHDİDİ — CEO'nun "her ne olursa olsun" yaklaşımı Muhasebe Politikaları Direktörünün doğru cevabı bulması ve planı onaylaması üzerinde baskı kurabilir; çünkü iş ve itibar tehlike altında.

✓ Dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlik ve özen ve mesleğe uygun davranışa yönelik yıldırma tehdidi **kabul edilebilir bir düzeyde değildir.**

Tehditlerin Ele Alınması: Bu serinin devamında, kabul edilebilir düzeyde olmayan tehditleri Muhasebe Politikaları Direktörünün nasıl ele alacağı anlatılacaktır.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN



Gerekli bilgiye sahip makul üçüncü taraf testi, Etik Kurallar paragraf 120.5 A4'te yer alır. Kavramsal Çerçeve, Etik Kurallar Kısım 1, Bölüm 120'de yer alır. Bu çerçeveyi uygulamak ile ilgili ilave hükümler, Kısım 2, 3, 4A ve 4B'de, ve sırasıyla Bölümler 200, 300, 400 ve 900'de yer alır.



www.IESBAeCode.org adresinde yer alan e-code muhasebe meslek mensupları için online bir kaynaktır.